

Standardy Ochrony Małoletnich w Stowarzyszeniu na rzecz osób LGBT „Tolerado”

Działając na podstawie art. 22b ust. 2 *ustawy z 13 maja 2016 r. o przeciwdziałaniu zagrożeniom przestępczością na tle seksualnym i ochronie małoletnich* Zarząd Stowarzyszenia na rzecz osób LGBT „Tolerado” wprowadza z dniem 8 sierpnia 2024 do stosowania „Standardy Ochrony Małoletnich” (zwane dalej „Standardami”), których naczelnym celem jest zapewnienie bezpieczeństwa *Małoletnim Osobom Korzystającym z działalności Stowarzyszenia (zwanymi dalej: „małoletnimi osobami korzystającymi”)*, dbałość o ich dobro, uwzględnianie ich potrzeb i podejmowanie działań w ich jak najlepszym interesie.

Rozdział 1 Postanowienia ogólne

1. Celem Standardów Ochrony Małoletnich jest:
 - a) zwrócenie uwagi *personelu Stowarzyszenia oraz osób i podmiotów współpracujących, realizujących powierzone przez Zarząd Stowarzyszenia działania w ramach działalności statutowej (zwanymi dalej: „personelem”)*, na konieczność podejmowania wzmożonych działań na rzecz ochrony małoletnich osób korzystających przed krzywdzeniem;
 - b) określenie zakresu obowiązków personelu w działaniach podejmowanych na rzecz ochrony małoletnich osób korzystających przed krzywdzeniem;
 - c) wypracowanie adekwatnej procedury do wykorzystania podczas interwencji w przypadku podejrzenia krzywdzenia małoletnich;
 - d) wprowadzenie wzmożonej działalności profilaktyczno – wychowawczej w zakresie zapewnienia ochrony małoletnich osób korzystających przed przemocą.
2. Personel w ramach wykonywanych obowiązków zwraca uwagę na czynniki ryzyka krzywdzenia dziecka, monitoruje sytuację i dobrostan dziecka oraz stosuje zasady określone w Standardach.

3. Niedopuszczalne jest stosowanie przez personel wobec dziecka jakiegokolwiek formy przemocy.
4. Ze Standardami zapoznawany jest cały personel Stowarzyszenia, zgodnie z procedurami określonymi w treści Standardów.
5. Zarząd wyznacza Prezeskę Zarządu Stowarzyszenia jako osobę odpowiedzialną za monitorowanie realizacji Standardów, reagowanie na sygnały ich naruszenia, ewaluowanie i modyfikowanie zapisów Standardów i prowadzenie rejestru interwencji i zgłoszeń.

Rozdział 2

Zasady bezpiecznej rekrutacji personelu

1. Standardem jest rekrutacja pracowników odbywająca się zgodnie z zasadami bezpiecznej rekrutacji, a pracodawca dąży do jak najlepszej weryfikacji kwalifikacji kandydata, w tym stosunek do wartości podzielanych przez Stowarzyszenie.
2. Stowarzyszenie dba, aby personel oddelegowany/zatrudniony do pracy z małoletnimi posiadał odpowiednie kwalifikacje do pracy z dziećmi oraz nie stanowiła dla nich zagrożenia.
3. W każdym przypadku Stowarzyszenie musi posiadać dane pozwalające zidentyfikować osobę należącą do personelu, tj, imię (imiona) i nazwisko, datę urodzenia oraz dane kontaktowe.
4. Zgodnie z art. 21 *Ustawy o przeciwdziałaniu zagrożeniom przestępstwami na tle seksualnym* osoba zatrudniająca przed zawarciem umowy sprawdza kandydata w Rejestrze Sprawców Przestępstw na Tle Seksualnym¹ (rejestr z dostępem ograniczonym) oraz w Rejestrze osób, w stosunku do których Państwowa Komisja do spraw wyjaśniania przypadków czynności skierowanych przeciwko wolności seksualnej i obyczajności wobec małoletniego poniżej lat 15 wydała postanowienie o wpisie w Rejestrze (dostęp:

¹ Aby sprawdzić osobę w Rejestrze Sprawców Przestępstw na Tle Seksualnym potrzebne są następujące dane kandydata/-tki: imię i nazwisko; data urodzenia; PESEL; nazwisko rodowe; imię ojca; imię matki.

rps.ms.gov.pl, po założeniu profilu placówki). Sprawdzenie w rejestrze sprawców dokumentuje się wydrukiem informacji zwrotnej wygenerowanej z Rejestru, a figurowanie w Rejestrze wyklucza możliwość zatrudnienia kandydata.

5. Pracodawca jest zobowiązany do domagania się od osoby zatrudnianej lub od innej osoby (wolontariusza, praktykanta i in.) przed dopuszczeniem do wykonywania czynności z małoletnimi w szkole/ placówce, zaświadczenia z Krajowego Rejestru Karnego² o niekaralności w zakresie przestępstw określonych w rozdziale XIX i XXV Kodeksu karnego, w art. 189a i art. 207 Kodeksu karnego³ oraz w *Ustawie o przeciwdziałaniu narkomanii*.
6. Kandydat/kandydatka składa oświadczenia o posiadaniu przez niego/nią pełnej zdolności do czynności prawnych i korzystaniu z praw publicznych; o niekaralności oraz o toczących się postępowaniach przygotowawczych, sądowych i dyscyplinarnych zgodnie ze wzorem z załącznika nr 1.
7. Jeżeli osoba posiada obywatelstwo inne niż polskie przedkłada pracodawcy:
 - a) informację z rejestru karnego państwa obywatelstwa uzyskiwaną do celów działalności zawodowej lub wolontariackiej związanej z kontaktami z dziećmi, bądź informację z rejestru karnego, jeżeli prawo tego państwa nie przewiduje wydawania informacji dla w/w celów;
 - b) pod rygorem odpowiedzialności karnej, oświadczenie o państwie/ach zamieszkiwania w ciągu ostatnich 20 lat, innych niż Rzeczypospolita Polska i państwo obywatelstwa.
 - c) jeżeli mieszkała w innych państwach w ciągu 20 lat niż Rzeczypospolita Polska i państwo obywatelstwa, informację z rejestrów karnych

² Zaświadczenia z KRK można domagać się wyłącznie w przypadkach, gdy przepisy prawa wprost wskazują, że pracowników w zawodach lub na danych stanowiskach obowiązuje wymóg niekaralności - Wymóg niekaralności obowiązuje m.in. nauczycieli, w tym nauczycieli zatrudnionych w placówkach publicznych oraz niepublicznych. Z kolei ustawa o pracownikach samorządowych nie nakłada obowiązku przedstawienia informacji z KRK przed nawiązaniem stosunku pracy.

³ Dotyczy przestępstw przeciwko życiu i zdrowiu, przeciwko wolności seksualnej i obyczajności, handlu ludźmi, znęcania się.

tych państw uzyskiwaną do celów działalności zawodowej lub wolontariackiej związanej z kontaktami z dziećmi.

7. Dopuszczalne jest przedłożenie przez kandydata pod rygorem odpowiedzialności karnej oświadczenia, że prawo danego państwa nie przewiduje wydawania informacji o niekaralności i/lub nie prowadzi rejestru karnego oraz oświadczenia, że nie był(-a) w tym państwie prawomocnie skazany(-a).
8. O zawieraniu oświadczeń pod rygorem odpowiedzialności karnej za złożenie fałszywego oświadczenia świadczy zawarta w ich treści klauzula „Jestem świadomy(-a) odpowiedzialności karnej za złożenie fałszywego oświadczenia”, która zastępuje pouczenie organu o odpowiedzialności karnej za złożenie fałszywego oświadczenia.

Rozdział 3

Zasady bezpiecznych relacji personel – małoletni. w tym zachowania niedozwolone.

1. Podstawową zasadą relacji między małoletnimi a personelem jest działanie dla dobra małoletniej osoby korzystającej, z poszanowaniem jej godności, z uwzględnieniem emocji i potrzeb oraz w jego najlepszym interesie.
2. Personel działa wyłącznie w ramach obowiązującego prawa powszechnego oraz swoich uprawnień i kompetencji.
3. Podstawowe standardy określające bezpieczne relacje obejmują w szczególności:
 - 1) Utrzymywanie profesjonalnej relacji z małoletnimi osobami korzystającymi i reagowanie względem nich w sposób niezagrażający, adekwatny do sytuacji i sprawiedliwy wobec innych uczniów.
 - 2) Zachowanie cierpliwości i szacunku w komunikacji z małoletnimi osobami korzystającymi, podkreślające zrozumienie dla uczuć

przeżywanych przez nich, nie wymuszające zwierzeń na siłę i okazujące zainteresowanie, wsparcie i gotowość do rozmowy.

- 3) Nie zostawianie małoletnim osobom korzystającym nieograniczonej wolności, wyznaczanie jasnych granic w postępowaniu.
 - 4) Reagowanie w sposób adekwatny do sytuacji i możliwości psychofizycznych małoletniej osoby korzystającej.
 - 5) Równe traktowanie małoletnich osób korzystających bez względu na płeć, tożsamość płciową, orientację seksualną, niepełnosprawność, status społeczny, kulturowy, religijny i światopogląd.
 - 6) Fizyczny kontakt z małoletnimi osobami korzystającymi możliwy tylko jako odpowiedź na realne potrzeby w danym momencie, z uwzględnieniem wieku, płci, kontekstu kulturowego i sytuacyjnego. Na kontakt fizyczny (np. przytulenie) małoletnia osoba korzystająca zawsze musi wyrazić zgodę.
 - 7) Ustalanie reguł i zasad pracy w grupie, jasne określanie wymagań i oczekiwań wobec małoletnich osób korzystających, stanowcze reagowanie na zachowania niepożądane.
 - 8) Jeśli małoletnia osoba korzystająca i jej rodzice są osobami bliskimi wobec personelu, zachowuje on poufność wszystkich informacji dotyczących innych osób korzystających.
5. W relacji personelu z małoletnimi osobami korzystającymi niedopuszczalne jest w szczególności:
- 1) stosowanie wobec osoby przemocy w jakiegokolwiek formie, w tym stosowanie kar fizycznych, wykorzystywanie relacji władzy lub przewagi fizycznej (zastraszanie, przymuszanie, groźby);
 - 2) zawstydzanie, upokarzanie, lekceważenie i obrażanie;
 - 3) podnoszenie głosu, krzyczenie, wywoływanie u nich lęku;
 - 4) ujawnianie informacji wrażliwych (wizerunek, informacja o sytuacji rodzinnej, medycznej, prawnej itp.) dotyczących dziecka wobec osób nieuprawnionych, w tym wobec innych osób korzystających;

- 5) zachowywanie się w obecności osób w sposób niestosowny, np. poprzez używanie słów wulgarnych, czynienie obraźliwych uwag oraz nawiązywanie w wypowiedziach do atrakcyjności seksualnej;
- 6) nawiązywanie z osobą jakichkolwiek relacji romantycznych lub seksualnych, ani składanie mu propozycji o nieodpowiednim charakterze, kierowanie do niego seksualnych komentarzy, żartów, gestów oraz udostępnianie uczniom treści erotycznych i pornograficznych, bez względu na ich formę;
- 7) utrwalanie wizerunku dziecka (filmowanie, nagrywanie głosu, fotografowanie) dla potrzeb prywatnych personelu;
- 8) proponowanie osobom alkoholu, wyrobów tytoniowych ani nielegalnych substancji psychoaktywnych, spożywanie ich wspólnie z osobami lub w ich obecności;
- 9) zapraszanie osób do swojego miejsca zamieszkania.

Rozdział 4

Zasady bezpiecznych relacji małoletni – małoletni, w tym zachowania niedozwolone.

1. Podstawową zasadą relacji między małoletnimi i pełnoletnimi osobami korzystającymi jest działanie z szacunkiem, uwzględniające godność i potrzeby małoletnich.
2. Niedozwolone jest w szczególności:
 - a) stosowanie przemocy wobec jakiegokolwiek osoby, w jakiegokolwiek formie;
 - b) używanie wulgarnego, obraźliwego języka;
 - c) upokarzanie, obrażanie, znieważanie innych osób;
 - d) zachowanie w sposób niestosowny, tj. używanie wulgarnych słów, gestów, żartów, kierowanie obraźliwych uwag, w tym o zabarwieniu seksualnym;
 - e) stosowanie zastraszania i gróźb;

- f) utrwalanie wizerunku innych osób poprzez nagrywanie (również fonii) i fotografowanie bez uzyskania zgody i w sytuacjach intymnych, mogących zawstydzić;
- g) udostępnianie między małoletnimi osobami korzystającymi substancji psychoaktywnych i używanie ich w swoim otoczeniu.

Rozdział 5

Procedury podejmowania interwencji

I. Przemoc rówieśnicza

Zasady interwencji dla małoletnich osób korzystających, będących świadkiem lub ofiarą przemocy rówieśniczej w trakcie korzystania z działań statutowych Stowarzyszenia

1. Jak najszybciej należy powiadomić personel, informując także o swoich podejrzeniach, że któraś z osób doznaje przemocy. Jeśli zdarzenie jest niebezpieczne, a w pobliżu nie ma nikogo dorosłego, bezzwłocznie należy zadzwonić pod numer alarmowy 112.
2. Osobie poszkodowanej powinno się okazać wsparcie poprzez życzliwe słowa, okazywanie empatii i wyrażanie dezaprobaty dla osób stosujących przemoc, absolutnie nie przyłączając się do dokuczania i rozpowszechniania hejtu.

Standardy interwencji podejmowanych przez personel

1. Personel bezwzględnie przestrzega zasad szkoły w zakresie zgłaszania incydentów przemocy.
2. Interweniujący personel musi zadbać o bezpieczeństwo osoby i odseparować ją od agresora, jeśli zdarzenie przemocowe trwa.
3. Ujawniający przemoc personel sporządza notatkę opisującą uzyskane informacje lub przebieg zdarzenia, celem przekazania jej osobie

- odpowiedzialnej za rejestrowanie zdarzeń i realizowanie Standardów wskazanej w Rozdziale 1, ust. 5. Wskazana osoba kontaktuje się z rodzicami małoletnich osób korzystających biorących udział w zdarzeniu.
4. W przypadku zdarzenia, w wyniku którego doszło do uszczerbku na zdrowiu, wykorzystania seksualnego i/lub innych zachowań wyczerpujących znamiona przestępstwa ściganego z urzędu, informowany jest Zarząd Stowarzyszenia, który powiadamia Policję (interwencyjnie, gdy zagrożone jest życie lub zdrowie i/lub gdy rodzice odmawiają przyjazdu) lub sądu rodzinnego (wysłanie zawiadomienia o możliwości popełnienia czynu karalnego/ przestępstwa).
 5. W przypadku zdarzenia incydentalnego (popchnięcie, szturchnięcie, ośmieszenie, niestosowny komentarz) osoba odpowiedzialna za rejestrowanie zdarzeń i realizowanie Standardów wskazanej w Rozdziale 1, ust. 5 zawiadamia o zdarzeniu rodziców.

II. Krzywdzenie małoletniej osoby korzystającej przez personel

1. W przypadku uzyskania informacji lub wiarygodnego podejrzenia, że małoletnia osoba korzystająca jest krzywdzona przez personel, należy przekazać niezwłocznie informację osobie odpowiedzialnej za rejestrowanie zdarzeń i realizowanie Standardów wskazanej w Rozdziale 1, ust. 5 wraz ze sporządzoną notatką. Notatka może mieć formę piśmenną lub elektroniczną.
2. W przypadku, gdy zagrożone jest życie lub zdrowie małoletniej osoby korzystającej, niezwłocznie przez osobę ujawniającą krzywdzenie powiadamiana jest alarmowo Policja, a w zgłoszeniu podawane są dane osoby zgłaszającej, dane osoby małoletniej oraz dane osoby podejrzanej o krzywdzenie, a także wszystkie znane fakty w sprawie.
3. Zarząd natychmiastowo odsuwa przedstawiciela personelu od wszelkich form kontaktu z osobami małoletnimi (nie tylko pokrzywdzonym)

do czasu wyjaśnienia sprawy i wzywa osobę, której dotyczy zgłoszenie na rozmowę wyjaśniającą.

4. Podczas spotkania omówiona zostaje sytuacja i zasadność podejrzeń, a także wypracowany zostaje sposób postępowania w tej sytuacji. W protokole ze spotkania zawarte zostają opracowane wnioski i postanowienia.
5. W przypadku potwierdzenia podejrzeń informuje o zdarzeniu rodziców osoby pokrzywdzonej oraz pisemnie odpowiednie służby (Policję/prokuraturę), składając zawiadomienie o możliwości popełnienia przestępstwa.
6. W przypadku ustalenia, że zachowania pracownika związane są np. ze stosowaniem krzyku w kierunku małoletniej osoby korzystającej, albo niestosownych komentarzy, Zarząd lub osoba odpowiedzialnej za rejestrowanie zdarzeń i realizowanie Standardów wskazanej w Rozdziale 1, ust. 5 przeprowadza rozmowę z personelem, a jeśli nie przyniesie ona skutków, trwale odsuwa osobę od wykonywania działań i/lub podejmuje kroki zgodne z kodeksem pracy i innymi przepisami prawa.

III. Dziecko molestowane seksualnie

Czyny zabronione i przepisy chroniące dzieci przed wykorzystywaniem seksualnym to m.in.:

- art. 197 kodeksu karnego (dalej: kk) – zgwałcenie,
- art. 198 kk – wykorzystanie seksualne dziecka na skutek jego bezradności i/lub niepoczytalności,
- art. 199 kk – nadużycie stosunku zależności dziecka od innej osoby lub wykorzystanie krytycznego położenia dziecka w celach seksualnych,
- art. 200 kk – kontakt seksualny z dzieckiem poniżej 15. roku życia,
- art. 200a kk – grooming – nawiązywanie z dzieckiem do 15. roku życia kontaktu przy użyciu nowych technologii w celu spotkania i nakłonienia dziecka do obcowania płciowego lub w celu produkowania bądź

utrwalania treści o charakterze pornograficznym za pomocą groźby, wprowadzenia dziecka w błąd, wyzyskania błędu albo wykorzystania jego niezdolności do należytego pojmowania sytuacji,

- art. 202 § 3–5 kk – pornografia z udziałem dzieci.

W sytuacji podejrzenia, że małoletnia osoba korzystająca została pokrzywdzona którymś z wymienionych wyżej przestępstw, należy bezwzględnie zawiadomić organy ścigania o podejrzeniu popełnienia przestępstwa na szkodę dziecka.

- Zawiadomienie należy złożyć do instytucji właściwej ze względu na miejsce popełnienia przestępstwa.
- Zawiadomienie składa osoba uprawniona do reprezentowania Stowarzyszenia.
- Złożenie zawiadomienia może nastąpić nawet bez uzyskania zgody rodziców małoletniej osoby korzystającej.

W miarę dostępnych możliwości, należy zorganizować spotkanie z rodzicami, którego celem będzie poinformowanie o uzyskanych informacjach lub o zaobserwowanych zachowaniach i wypowiedziach osoby, wskazujących na doświadczenie wykorzystywania seksualnego, a także wskazanie rodzicom miejsc świadczących pomoc osobom pokrzywdzonym przestępstwem. Rodziców należy poinformować o obowiązku podjęcia interwencji prawnej. W sytuacji podejrzenia, że sprawcą wykorzystywania seksualnego dziecka jest jego rodzic, do udziału w spotkaniu powinien być zaproszony rodzic niekrzywdzący.

Rozdział 5

Postanowienia końcowe

1. Standardy (lub ich zmiany) wchodzi w życie z dniem przyjęcia stosownej uchwały przez zarząd Stowarzyszenia.

2. Standardy są udostępniane personelowi. Są również dostępne na stronie internetowej Stowarzyszenia: www.tolerado.org
3. Wprowadzone zmiany w Standardach zatwierdza i przedstawia personelowi Zarząd Stowarzyszenia.

Stowarzyszenie na rzecz
Osób LGBT „Tolerado”
Ul. Miszewskiego 17/105
80-239 Gdańsk

Oświadczenie

.....
(miejsowość, data)

*Ja,, nr PESEL oświadczam, że posiadam pełną zdolność do czynności prawnych, korzystam z praw publicznych, nie byłam(-em) skazana(-y) za przestępstwo przeciwko wolności seksualnej i obyczajności, i przestępstwa z użyciem przemocy na szkodę małoletniego oraz nie toczy się przeciwko mnie żadne postępowanie karne ani dyscyplinarne w tym zakresie. Nie zostałam(-em) skazana(-y) prawomocnym wyrokiem za przestępstwa umyślne.
Jestem świadoma(-y) odpowiedzialności karnej za złożenie fałszywego oświadczenia.*

.....
(podpis)